

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Quæstio I. De Sanctiſſima Matre Christi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

QUÆSTIO I.

De Sanctiſſima Matre Chriſti.

PRÏUS QUAM de vita Chriſti Domini agatur, oportuniſſimè videtur præmittere ea, quæ Matrem illius concernunt, & ad gloriam ortumque etiam Filii elucidandum conducunt: præſertim cum alibi non ſit locus æquè vel magis opportunus.

De Ortu & Genealogia SS. Deiparæ.

CERTUM in primis eſt B. Virginem conceptam eſſe ex piis parentibus Joachim (qui & Heli ſeu Eliachim) & Anna ſterili, idque modo ordinario; ut proinde ipſa ſit filia naturalis Adæ inſtar ceterorum hominum, adeoque ex modo ipſo ſeu vi conceptionis non fuerit immunis à contractione culpæ originalis, ſive etiam contractionis debito (prout Chriſtus fuit immunis) ſed per privilegium ſingulare; de quo actum eſt p. 2. Tr. 2. diſp. 6. quæſt. 4. Cujus quidem privilegii virginei affirmandi fervor adeo infedit animis Fidelium, etiam in Belgio, ut in feſto Immaculatæ Conceptionis proximè elapſo anni 1659. Archiepiſcopus Mechlinienſis & alii Status Brabantiæ in Capella Hiſpanorum apud PP. Prædicatores Bruxellæ ſolemnem ejus propugnandæ promiſſionem Deo & Deiparæ lecerint. Quod dein ſimiliter præſtitit ibidem univerſus clerus tam ſæcularis quàm regularis diebus ſubſequentibus ordine ſingulis præfixo cum ingenti populi conſuſu & applauſu.

Cujus defendendi votum recentior à primariis Brabantia, clero & religioſis ordinibus Bruxella emiſſum eſt.

2. Prodit ex tribu Juda.

Secundum lineam paternam.

Deinde certum eſt B. Virginem ortum duxiſſe ex tribu Juda ac familia David, prout ex Scriptura eſt manifeſtum, quæ Filium Virginis Chriſtum vocat filium David *Matth. 1. Luca. 1. & 2.* & factum ex ſemine David *ad Rom. 1.* Et *Iſaie 11.* dicitur: *Egredietur virga (ſcilicet Mater Dei) de radice Jeſſe, & ſtos (ſcilicet Filius Mariæ) de radice ejus aſcendet.* Quod ita interpretatur *Hieronymus* & alii Patres.

Cumque tam conſtanter & ſimpliciter id aſſerat Scriptura, indubitarum ſimiliter eſſe debet, & docent communiter Patres ac Doctores cum *Aug. 1. 2. de conſenſu Evangel. 6. 2.* Beatam Virginem eſſe ex David ſecundum lineam paternam. Id ipſum confirmatur ex eo, quod evidenter Apoſtolus *ad Hebr. 7.* loquens de linea paterna, de Chriſto dicit: *Manifeſtum eſt enim, quod ex Juda ortus ſit Dominus noſter.* Id namque allegat, ut oſtendat ipſum eſſe ſacerdotem, non ſecundum ordinem Levi aut Aaron; utique ineptè, ſi de

linea materna eſſet fermo: cum hoc enim optimè conſistere potuiſſet Chriſtum ſecundum lineam paternam eſſe de tribu Levi. Nihilominus B. Virgo habuit cognationem cum tribu Levi; nam *Elifabeth*, de filiabus Aaron, vocatur ejus cognata. Quod fieri potuit, ſive quia aliqua ex progenitricibus *Elifabeth* fuerit de familia David, ſive quia aliqua ex progenitricibus *Deiparæ* fuerit ex tribu Levi. Communior verò Patrum & Doctorem ſententia eſt, etiam B. Virginem, adeoque Chriſtum aliqua ex parte duxiſſe originem ex tribu ſacerdotali ſeu Levitica.

Sed difficultas eſt, quomodo *Matthæus c. 1.* rectè ſit executus intentum ſuum, texendi ſcilicet genealogiam Chriſti; cum ad hunc non pertineat genealogia *Joſeph* (quam proſequitur) ſed *Mariæ*? Reſp. quòd Evangelista ſequutus morem ordinariū texendi genealogiam per viros ſatiſfecerit ſuo intento, eò quòd monſtratā genealogiā *Joſeph* ſatis conſtaret *Mariam* ejus ſponſam & conſequenter Chriſtum eſſe de eadem tribu & familia David. Quamvis enim fuerit apud Judæos uſitatum viris etiam juſtis accipere interdum uxores de alia tribu, quando tamen filia erat heres, ſeu carens fratribus (quòd tamquam notum ſupponit Evangelista de B. Virgine) dedebat nubere viro, non ſolum de eadem tribu (quod non ſufficiſſet intento Evangelista) ſed etiam de eadem familia, ſeu cognato ejuſdem tribus, idque vi legis *Numer. ult.* quam *Hebraus* ita expreſſit: *Omnis filia hereditans hereditatem, id eſt, heres patris propter defectum fratrum, uni de familia tribus patris ſui erit in uxorem;* idque (ut *v. 8.* additur) *ut hereditas permaneat in familiis;* ſecundum quas, & non ſolum ſecundum genericas tribus & ſtributio hereditatum erat facta. Ac proinde, oſtenſo quòd *Joſeph* ſit de familia David, ſatis conſtare poterit, Chriſtum eſſe quoque de eadem familia; quod erat intentum Evangelista.

Sunt porro Nonnulli (inter quos noſter *Galatinus, Janſenius, Suarez*) conſentes *Deiparam*, adeoque Chriſtum descendere de David per *Nathan* (non Prophetam illum, qui increpavit David, ſed alterum Davidis filium ex *Bethſabee* genitum) idque ob genealogiam, quam per *Nathan* textit *Luc. 3. cap. 3.* quamque ſic incipit: *Jeſus ut putabatur, filius Joſeph, qui fuit Heli,* id eſt, *Joachim*, mediante ſcilicet *Deiparæ*, ut proinde relativum qui non aſſicet *Joſephum*, ſed *Jeſum*, adeoque *Lucas* non textat genealogiam *Joſeph*, ſed *Jeſu* & *Mariæ*.

Sed obſtat communis conſenſus veterum Patrum & Scholaſticorum, nec non Interpretum, conſentium promiſſiones factas *Davidi* de Chriſto natiuro eſſe impletas per *Salomonem*. Quod etiam ſignificat Scriptura *2. Reg. 7. v. 12. & Pſal. 131. v. 11.* ubi

ubi ad litteram est sermo de Salomone, secundum allegoriam verò de Christo. Deinde incongruè Matthæus alioquin descripsisset generationem Christi & Mariæ per genealogiam Joseph, utpote distantis plus quam viginti generationibus à genealogia Mariæ. Præterea relativum qui haud aptè Christum, sed Josephum (de quo immediate erat sermo) respicit, qui nempe fuit Heli, subintellige filius; uti subintelligitur semper in sequentibus: cum tamen Christus non filius, sed nepos fuerit Heli vel Joachim. Et consonat textus Syriacus, ibi: ut putabatur filius Joseph, filii Heli, filii Matath, filii Levi &c.

Nec dici potest relativum qui afficere Joseph, cumque appellari filium, id est, generum Heli seu Joachimi, utpote patris Mariæ uxoris Josephi. Nam id repugnat apertissimo ceterorum verborum textui, remque involvit obscuræ æquivocationi vocis filius. Quare dicendum cum Patribus passim, Heli non significare ibi patrem B. Virginis, sed alium, fratrem videlicet Jacob patris naturalis Josephi. Jacob enim defuncto Heli fratre suo uterino absque liberis, duxit ejusdem uxorem; suscitavitque juxta legem Moyli semen fratris sui, scilicet Josephum, qui proinde habet pro patre legali Heli, pro naturali Jacob. Quod autem Lucas narret Heli fuisse filium Matath, Matthæus verò Jacob fuisse filium Mathan, rectè consistit cum hoc, quod fuerint ambo fratres uterini, dicendo cum Eusebio, Anselmo, Beda, S. Bonaventuræ, Vasquez (quos citat & sequitur Tannerus d. 2. q. 1. n. 23.) aviam Josephi successivè habuisse duos viros, Mathan scilicet patrem Jacob, & Matath patrem Heli. Et sic patet, quomodo uterque Evangelista referat genealogiam Joseph, sed Matthæus carnalem, Lucas legalem.

§. II.

De Sanctificatione SS. Deiparæ.

GENERATIONEM carnalem sequitur spiritualis, qua per gratiam sanctificantem B. Virgo facta est filia adoptiva Dei. Hanc porro sanctificationem confecta est primo animationis instanti, ut habet hodie communis Doctorum & Fidelium opinio. De qua p. 2. Tr. 2. d. 6. q. 4. Et independenter ab hac opinione dudum magis controversa, omnes Doctores, ipsaque Ecclesia pro indubitato habent B. Virginem saltem fuisse sanctificatam in utero, adeoque esse in sanctitate natam. Quo proinde sensu sanctam ejus Nativitatem jam ab antiquo coluit Ecclesia Catholica. Deinde contigit hoc privilegium S. Joanni Baptistæ, juxta Cyprianum, Ambrosium, Gregorium & alios Patres passim, ac omnes Scholasticos, qui sic accipiunt illud Lucæ 1. Spiri-

tu sancto replebitur adhuc ex utero (id est, eo ipso tempore, quo adhuc in utero gestabitur; ideoque Syrus & Arabi verterunt in utero matris sue. Quo sensu etiam Act. 3. est sermo de jillo, qui erat claudus ex utero matris sue. Idem privilegium concedunt Patres passim & Scholastici communiter Jeremiæ. De quo A Lapide in c. 1. Jeremiæ. Incredibile porro est negatum fuisse simile sanctificationis privilegium matri, quod præcurfori & Prophetæ fuit concessum. Nam loquendo de iis quæ ad majorem sanctitatis gradum vel sanctificationis excellentiam spectant, quod vel paucis mortalium constat fuisse collatum, fas certe non est suspicari tantæ Virgini fuisse negatum, ut ait Bernardus Epist. 174.

An verò ad primam sanctificationem B. Virgo se disposuerit per proprium actum, non ita constat. Valde credibile est quod sic; & tradit S. Bernardinus quem citat & sequitur Suarez disp. 4. sect. 7. & plures alii. Valdè enim congruè sanctificatio præsupponit propriam cujusque dispositionem; quæ consequenter juxta Doctores plurimos etiam in Angelis & Adamo non defuit. Neque in B. Virgine aliquid obtulit; si dicamus cum præfatis Doctoribus ei non defuisse in utero matris à principio usum rationis. Quod sanè non incongruè dicitur: nam non est denegandum Matri Christi, quod concessum est Præcurfori, qui juxta Scripturam Lucæ 1. in gaudio (intellige propriè dicto, juxta litteram & Patres passim; etsi Nonnulli tantum metaphoricè id accipiant de motu quodam corporali, non de gaudio spirituali animi) exultavit in utero Matris suæ; sentiens mirum regem thalamo manentem, ut canit Ecclesia; sentiens, id est, spiritu cognoscens, ut Ambrosius l. 4. de fide c. 4. Immo prætant Varii usum rationis in B. Virgine perquirasse. Quod similiter de Joanne Baptistæ verosimile putat Suarez de Myster. vite Christi disp. 4. sect. 7. Concl. 4. Sed incertum id est.

Porro in hac prima sanctificatione collata fuit B. Virgini juxta Doctores omnes singularis quædam gratiæ (sub qua etiam cetera dona, quæ justis conferuntur intellige) plenitudo; adeo ut in intentione superaret gratiam, quæ alicui alteri creatura in prima sanctificatione fuit unquam collata; immo juxta Varios, simpliciter gratiam singulorum hominum & Angelorum, in quorum reginam simul & in futuram Dei Matrem ex tunc sanctificabatur.

Per eandem sanctificationem fuit confirmata in gratia taliter, ut per totam vitam nunquam peccaverit peccato actuali, sive mortali sive veniali. Quod quidem de mortali habet traditio perpetua Ecclesiæ, sic ut semper indubitatum id fuerit apud omnes Patres, Doctores & Fideles. Idemque in variis locutionibus eam semper immaculatam &c. appellantibus continetur. Idem deni-

Et confirmatur ex sanctificatione Joannis Baptistæ in utero.

7. Probabiliter se disposuit Deipara ad primam sanctificationem.

Habens à principio usum rationis.

Vit in utero matris Joannes.

Usum rationis in utero que perditur rasso quiddam putant.

8. Gratia in prima sanctificatione collata, quæta fuerit?

9. Ex tunc fuit B. Virgo sic in omni bono firmata, ut nunquam peccaverit, sive mortaliter.

habent...

Quid...

Concordatur...

Christi...

Quod...

At...

Sive venia-
luer,

denique concessum fuit Joanni Baptista; quanto magis B. Virgini. De veniali idem est certum: nam ita tenet Ecclesia, ut declarat *Trid. sess. 6. can. 23.* Definitio tamen sive anathema canonis non cadit super hoc; quod tantum per parenthesis inferitur. Varii ex *Vega l. 14. in Trid. c. 18.* referunt definitum id esse in *Concilio Claramontano*, præfente & præfidente ipso Urbano II. Verum acta hujus Concilii non extant, ipseque *Vega supra* fatetur se nescire, quid in eo habeatur. Rationem assignat *D. Thomas q. 27. art. 4.* quia non fuisset idonea Mater Dei, si peccasset aliquando. Eandem rationem insinuat *Aug. l. de nat. & gratia c. 36.* de Deipara proinde, cum de peccatis agitur, nullam profus volens habere questionem. *Chrysostomus* quidem, *Theophylactus* & *Euthymius* paulò durius locuti sunt. Sed vel dicendum est illos excessisse (ut de *Chrysostomo* loquitur *D. Thomas q. 27. art. 4. ad 3.*) & à vero aberrasse in re necdum tum per Ecclesiam declarata, aut adedè clarè per communem consensum aut traditionem divulgata: vel exponendi sunt (ut idem *D. Thomas*) quòd velint Dominum cohibuisse, non inordinatum & inanis gloriae motum quantum ad ipsam Virginem, sed id quod posset ab aliis æstimari.

IO.
Potuit ta-
men dicere
orationem
Dominicam.

Neque hinc sequitur, quòd B. Virgo non potuerit dicere Orationem Dominicam, in qua habetur. *Dimitte nobis debita nostra*: potuit enim hæc verba dicere pro peccatoribus, vel Ecclesia in communi.

Angelo nū-
tianti con-
ceptum mox
credidit, de
modo solli-
cita,

Neque etiam favet Hæreticis illud *Lucæ 1. Quomodo fiet istud &c.* Jam enim B. Virgo (ut *Augustinus* & alii Patres explicant) credebatur id futurum, cuius inquirebat modum, probè sciens se adstrictam voto virginitatis, nec ullum habens exemplum de partu Virginis, sicut tamen præcesserant exempla de partu steriliū: adedè ut meritò eam laudet *Elisabeth* à fide, dicens ibidem: *Beata que credidisti.* Aliud est de *Zacharia*, qui Angelo nuntianti non credidit, sicut *Lucæ 1. Unde hoc sciam?* futurum scilicet, quod Angelus nuntiabat. Quare desperando dixit, non inquirendo. *Maria vero*..... inquirendo dixit, non desperando: dum interrogavit, non de promissione dubitavit, inquit *Aug. lib. 50. Prenilia. hom. 44. cap. 5.*

Gladius
erat doloris,
qui animam
pertransiit.

Tertiò, gladius ille, qui juxta *Simeonis* prophetiam animam B. Virginis pertransiit, non erat infidelitatis (ut insulsè exponunt Hæretici) sed doloris, præsertim in passione Filii, ut exponunt Patres.

Tridiana
pueri perditio non ac-
cidit culpâ
Matris.

Quartò, tridiana perditio pueri Jesu non est negligentie Matris Mariæ imputanda, sed innocenter accidit, filio se prudenter subducente parentibus dum voluit; idque non sine mysterio cælestis consilii, ut scilicet ostenderet in illa ætate aliquod suæ divinitatis indicium, miramque modestiam quàm diu antè & post latuit, cum tanta posset, suam denique in Patris divini negotiis

libertatem & independentiam à parentibus carnis.

Denique Christus non reprehendit Matrem, dum petenti humiliter miraculum respondit *Joan. 2. Quid mihi & tibi est mulier?* Illis enim Verbis tantum significat, non pertinere ad se vel matrem providere convivis de vino, ut exponit *Justinus Martyr* & alii: vel ad instructionem præsentium indicat, in hoc negotio principaliter respiciendum esse ad voluntatem Patris cælestis, non autem carnaliter propinquorum: quàmquam absolute petitionem matris non respuerit, ut subsequenter declarant. Unde alii exponunt sic. Quid mihi & tibi in hoc negotio, non absolute, sed quantum ad horam, quam tibi significo necdum esse oportunitatem juxta Patris ordinationem; sive quia vini indigentia debebat magis innotescere, sive quia necdum omnia erant factis ad patrandum miraculum parata. Quare dum *S. Maximus Homil. 1. De Eph.* dicit, præfata Christi verba esse reprehendentis; intellige, specietenus, quoad verba nudè spectata. Quod autem addit, B. Virginem temerè monuisse Dominum, ad summum ignorantiam quamdam significat, quia scilicet non sciret oportunitatem tempus patrandi miracula. Similiter quod *Ambrosius in cap. 2. Lucæ* dicit: *Hic Mater arguitur*; intellige, specietenus. Alioquin idem in ultimo versiculum *Pf 118.* expressè docet, ipsam esse ab omni integram labe peccati.

Rectius quoque loquuntur, qui simpliciter asserunt in prima sanctificatione fuisse in B. Virgine extinctum fomitem peccati, seu potius in ea numquam fuisse, Deo partim infundente habitus, partim protegente extrinsecus, ne sensibilia contra rationem moverent, aut etiam suum subrahente concurrentium: idque ob dignitatem Matris Dei, quam non decebat indecens hic originalis peccati, & peccato valde affinis effectus; & quia convenientissimum erat medium ad præservandam B. Virginem ab omni culpa etiam levissima.

Confirmatur: quia apud omnes constat in B. Virgine numquam fuisse motum aliquem inordinatum appetitus sensitivi, idque stabili lege: quid ergo defuit, quò minus peccati fomès dicitur in ea non fuisse ab initio sanctificationis? Solum *D. Thomas* & quidam alii dicunt, fomitem tunc tantum fuisse ligatum, & in secunda sanctificatione (scilicet tempore quo concepit Christum) penitus fuisse extinctum. Sed ista fomitis ligatio fuit vera ipsius extinctio: etsi in secunda sanctificatione hic effectus fuerit magis auctus & perfectus per accessum virtutum & gratiarum.

Hinc plures Doctores censent in B. Virgine fuisse justitiam originalem, consistentem in gratia & virtutibus secundum gradum heroicum, junctâ speciali custodia & providentiâ Dei, unde oriebatur plena sub-

jectio voluntatis ad Deum, & potentiarum inferiorum ad voluntatem. Qui effectus indubie sunt praecipui, & quasi formales iustitiae originalis. Quia tamen in B. Virgine non fuerunt ceteri effectus, cum fuerit capax tristitiae, habuerit corpus fatigabile, passibile & morti obnoxium; & quia etiam priores effectus non habuit vi originis, uti Adam, sed ex gratia speciali; ideo censent Alii simpliciter in ipsa non fuisse iustitiam originalem. Sed hoc pertinet ad quaestionem de nomine, in qua uterque loquendi modus videtur satis congruus; et si posterior tamquam usitator praerendus.

nullus Doctorum tradidisse reperitur, teste Tannero disp. 2. q. 1. n. 58. qui n. 60. ut existimat id pium & probabile videri posse, ita in praxi cavendum, ne res incerta nullo fructu, aut etiam cum aliqua offensione audientium, praesertim coram simplici populo, majori quam par est contentio studio defendenda & propugnanda suscipiatur, quando multis non potest non mirum & incredibile videri in una B. Virgine plus sanctitatis fuisse, quam in tam immensis sanctissimorum hominum & Angelorum etiam Seraphinorum Myriadibus, quae vix figillatim & per capita numerando exhauriri fortasse à quopiam possent spatio annorum septuaginta, quibus circiter B. Virgo vixisse creditur; nedum ut ab una persona numero aut pondere actuum charitatis seu meritorum adaequari possit numerus & pondus meritorum & sanctitatis eorundem Sanctorum. Ut proinde merito soli Christo omnium capiti haec gratiae plenitudo & perfectio reservata videri possit; prout ait idem Tannerus n. 61.

Iudicium Tanneri de hac opinione.

14. Gratia non fuit Deiparae tota simul collata.

In Conceptione verbi accessit gratia incomparabilis.

In qua usque ad mortem jugiter crevit.

15. Sic ut in morte alicuius certum non excesserit longevitatem suam.

16. Immo juxta Suarez omnium Angelorum & hominum summi.

17. Perpetua Mariae virtus est certissima, contra diversos Haereticos contradicentes.

18. Ex traditione perpetua ac declaratione Ecclesiae.

§. III.

De Virginitate SS. Deiparae.

FIDE certissimum est S. Mariam fuisse Virginem in concipiendo Christum, five ante partum, fuisse Virginem in partu, & post partum virginem inviolatam permanuisse. Est autem contra Cerinthianos & Ebionitas, qui dixerunt Christum more ordinario ex Joseph genitum, adeoque Deiparam non fuisse Virginem in concipiendo. Est etiam contra Iovinianum (quem communiter hodie Calvinista sequuntur, praesertim Petrus Martyr & Beza, ut refert Tannerus disp. 2. q. 1. n. 87.) qui docuit Deiparam in pariendo esse corruptam. Est denique contra Helvidium & Antidicomarianos dicentes Deiparam non mansisse Virginem post partum, sed post Christum natum alios ex Joseph liberos, fratres Christi dictos, genuisse.

Constat autem Fides Catholica ex perpetua traditione Ecclesiae, quae semper ita firmissime credidit, & oppositum perpetuae Virginitati Mariae dogmatizantes semper tamquam Haereticos execrata est. Quod proinde etiam fecerunt veteres Patres, qui unanimiter hanc Doctrinam velut fidelem & indubitatum sermonem tradiderunt. Eandem perpetuam Virginitatem Mariae expressè definivit Martinus I. in Concilio Lateranensi, Consulti. 5. can. 3. Deinde in V. Synodo Collat. 8. can. 6. & in VII. Synodo act. 3. in Epist. Therasii, & in precibus Ecclesiae praedicatur B. Maria semper Virgo. Huc etiam spectat Symbolum Apostolorum, in quo fideles

Marginal notes on the left edge of the page, including fragments of text from the adjacent page.

fideles simpliciter & absolute consententur B. Mariam tamquam virginem; qualis non esset simpliciter, quæ tandem Virginitatem amisisset.

Intelligitur porro Doctrina Catholica de Virginitate seu integritate corporali; prout de opposita violatione agunt Hæretici. Quamvis etiam apud omnes Catholicos Doctores indubitata sit perpetua Virginitas mentis Deiparæ: quæ sicut nullam violationem passa fuit, sic nec ullam admittere vel pati umquam desideravit, sed insuper Virginitatem suam Domino consecravit per votum; ut communiter etiam Patres tradunt, & ex *Luca* 1. probabitur *num. 22.* Scætaris nostri temporis solo contradicendi studio repugnantibus. Inter quos *Bucerus* & *Petrus Martyr* etiam positivum profectum dandi operam liberis adscribere Deiparæ non verentur apud *Canisium* l. 2. de *B. Virgine* cap. 8.

19.
Virginitas
etiam ante
partum pa-
ter evidenter
ex Symbolo,
& Scriptura
ra.

Præterea in speciali quod Deipara manserit Virgo in concipiendo seu ante partum, evidenter patet ex Symbolo Apostolorum, in quo dicitur Christus esse *conceptus de Spiritu sancto*. Idem tradit Scriptura *Matth. 1.* *Ansequam convenirent*, maritali scilicet conventionione, *inventa est in utero habens de Spiritu sancto*. Et infra: *Quod enim in ea natum est, de Spiritu sancto est*. Et iterum infra: *Et non cognoscebat eam Ioseph, donec peperit* &c. Et *Luca* 1. Virgini interroganti: *quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco?* Respondit Angelus: *Spiritus sanctus superveniet in te, id est, loco viri, desuper seu cælitus veniet in te*. Idem antea prophetaverat *Isaias* c. 7. *Ecce Virgo concipiet & pariet filium*; intellige cum Patribus, manens Virgo. Pro magno enim id signo & miraculo promittitur domui David; non est autem novum, quod quæ fuit Virgo, concipiat vel pariat, amittendo Virginitatem. Unde *Matth. 1.* post narratam conceptionem Christi de Spiritu sancto, subditur ita impletam fuisse prophetam præfatam *Isaiæ*, quia nimirum Maria concipiendo de Spiritu sancto Virgo permansit, adeoque Virgo concepit. Quare merito tamquam ridiculam explodunt Patres evasionem quorundam Judæorum, qui prophetam *Isaiæ* intellexerunt de *Ezechia* filio *Achaz*. Ut interim omittam, quod *Ezechias* jam tum natus esset, cum *Isaias* ista prædiceret, ut ex annis regni *Achaz*, & ætate qua *Ezechias* regnare cœpit facile colligi potest.

20.
Virginitas
in partu con-
firmatur.

Similiter quod B. Maria manserit Virgo in partu & salvâ integritate pepererit, satis colligitur ex loco citato *Isaiæ*: *Non enim* (inquit *Ambrosius* *Epist. 7.*) *concepturam tantummodo Virginem sed & parituram Virginem dixit*. Idem tradunt Patres unanimiter. Quare corpus Christi exivit clauso Matris utero, sine ruptura, immo sine ulla membrorum apertione, per penetrationem dimensionem, sicut post resurrectionem introivit ad discipulos

clausis januis; prout Patres tradunt & omnes Scholastici. Ideoque *S. Ildephorsus* l. contra eos, qui disputant de perpetua Virginitate *Mariæ* etiam tamquam Hæreticos damnat, qui partum Virginis dicebant accidisse more aliarum feminarum per refectionem uteri cum alluvione sanguinis & dolore.

Nec obstat *Ambrosius* & quidam alii veteres Patres (excepto *Tertulliano*, qui in hoc uti & in aliis erravit, neque est curandus) dum dicunt, quod Christus aperuerit vulvam seu uterum Matris suæ. *Hic est*, (inquit *Ambrosius* in c. 2. *Luca*) *qui aperuit Matris suæ vulvam, ut immaculatus exiret*. Nam vel ista phrasi significare Christum fecundasse Matrem; sicut claudere vulvam est reddere infecundam: vel potius, loquuntur de apertione quoad effectum illius, q. d. Christum habuisse uterum pervium, seu exisse sine impedimento. Unde idem *Ambrosius* l. de *Institut. Virg.* c. 8. ait: *Bona porta Maria, quæ clausa erat, & non aperiebatur. Transiit per eam Christus, sed non aperuit*. Similiter clarè se explicat *Hieronymus* & alii Patres. Et consonat illud quod *Ezechielis* 44. prædicitur de porta orientali semper clausa, & tamen Domino Deo *Israël* perviâ. Quod de B. Maria semper Virgine & tamen Dei Matre intelligunt Patres *Hieronymus*, *Ambrosius* & alii. Quod autem *Luca* 2. significatur convenire Christo illud desumptum ex c. 13. *Exodi*: *Omne masculinum adaperiens vulvam, sanctum Domino vocabitur*; est periphrasis seu circumlocutio primogeniti, qui primus est vulva nascitur: hic enim videtur Matris uterum adaperire, ut aliis nascituris viam faciat; sive interim exeat more consueto cum refectione claustræ, sive sine illa. Unde *Num. 18.* idem aliis verbis indicatur: *Quidquid primum erumpit de vulva &c.*

Quod denique *S. Maria* manserit semper Virgo post partum, non tam evidenter ex Scriptura deducitur. Satis tamen colligitur ex loco citato *Ezechielis*; prout substat expositioni Patrum. Accedit etiam votum perpetuæ castitatis, quod B. Virgo habuit juxta Patres & Doctores unanimiter, etiam ante conceptionem Christi. Qui id colligunt ex verbis ejusdem B. Virginis *Luca* 1. *Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco?* id est, cognoscerè non possum; obstante scilicet non solum proposito (quod poterat pro libitu mutare) sed etiam voto immutabili Virginitatis: aliàs enim inutilis fuisset interrogatio. Deinde indignum est cogitare, quod Sacrarium illud Spiritus sancti, thalamus Verbi Dei, S3. ma Maria permisisset se pollui postea concupiscentiâ consuetudinis conjugalis.

Fundamentum *Helvidii* fuit, quod *Matth. 1.* dicitur: *Ansequam convenirent*. Et infra: *Non cognoscebat eam, donec peperit filium suum primogenitum*. Quodque Christus dicatur ibidem *Primogenitus*. Quod denique quidam vocen-

Exponit
quid de
illud M.
Anteq
conve
rent

21.
Qua
Patres
Christus
aperuit
vulvam
Matris
suae

22.
Ibidem
Non
nosce
eam d
pepeti

Qui
de
per
orientali
semper
clausa
est

Adaper
vulvam
per
primogenitum

23.
Virginitas
post partum
speciebus
confirmatur

Virginitas
Christi
re
appell
confirma
non seu
pinaque

tur Fratres Christi, scilicet Jacobus Minor, Joseph, Simon & Judas.

Ad hæc tamen facile Respondetur. Ad primum quidem, ly *Antequam* non significare quod postea Joseph & Maria convenerint carnaliter, sed Scriptura ostendit quid factum non sit usque ad conceptionem, & tamen pronum erat cogitare, quod factum fuisset, indicare volens novitatem mysterii contra cursum naturæ solitum, & intactum relinquere quod postea factum sit. Sic rectè dicitur Virga Aaron floruisse antequam fuisset plantata; cum tamen neque postea plantata fuerit. Item dicitur navis periisse antequam veniret ad portum; cum tamen eò postea non pervenerit.

Ad II. Resp. adverbium *donec* & similia solum exprimere id quod dubium esse potuisset, relinquendo id quod certum est, velut à fortiori cogitandum. Dicit itaque Evangelista Joseph non cognovisse Mariam ante partum, de quo maximè dubitari potuisset, insinuans multò minùs postea virum justum attigisse templum Dei, Spiritus sancti sedem, Domini sui Matrem. Quem proinde similiter semper mansisse Virginem, est constans Doctrina Theologorum cum Hieronymo, Beda, Bernardo & aliis. Similis autem est locutio frequens in Scriptura, ut Dan. 6. *non pervenerunt usque ad pavimentum, donec acciperent eos leones.* Ubi non significatur, quod postea pervenerint. Sic neque significatur, quod corvus post siccatam terram, redierit ad arcam, de quo Gen. 8. dicitur: *Non est reversus donec siccarentur aque.* Nec Psalm. 109. dum dicitur: *Sede à dexteris meis donec ponam &c.* significatur, quod postea à dexteris non sedebit.

Ad III. Dico primogenitum idem esse, quod primò natum, seu ante quem nullus alius, etsi simul sit unigenitus. Unde primogenita ex lege debebant Domino offerri, non expectando, an secundò genita sequerentur. Mauit autem Evangelista dicere primogenitum, ut eò hoc ipso Deo consecratus intelligeretur, ad exemplum veteris legis.

Ad IV. Dico fratres Domini more Scripturæ dici etiam consanguineos, seu propinquos: sicut in Scriptura Abraham & Loth dicuntur fratres, & Sara soror Abraham. Sanè Jacobus & Joseph (qui Matth. 13. dicuntur fratres Christi) erant filii Mariæ Cleophæ, ut patet Matth. 27. Vers. 56. collato cum Ioan. 19. Vers. 25. adeoque non potuerunt esse fratres uterini Christi sive filii B. Virginis.

§. IV.

De Desponsatione seu Matrimonio Deiparæ.

FUIT nihilominus B. Virgo juxta Scripturam Lucae 1. desponsata viro ante incarnationem Verbi; non solum per sponsalia de futuro, sed etiam per verba de presenti seu per verum contractum matrimonialem seu per matrimonium ratum; prout habet communis doctrina Theologorum cum D. Thoma & D. Bonaventura post Patres passim, ut refert Tannerus d. 2. q. 1. num. 127. Quod ipsum satis conficitur ex Scriptura Matth. 1. *cum esset desponsata* (scilicet per verba de presenti) *Mater ejus Maria Joseph, antequam convenerent*; prout (quod insinuatur) quantum est ex parte status, convenire potuissent. Et infra: *Joseph autem vir ejus (en virum) cum esset justus, & nollet eam traducere, per ora hominum, vel accusare publicè puniendam velut adulteram, voluit occultè dimittere eam. Porro quam non accepit, nemo dimittit. Et ideo qui volebat dimittere, sciebatur acceptam.* inquit Ambrosius l. 2. in Lucam in princip. Et infra eodem cap. dixit Angelus: *Noli timere accipere, scilicet constanter, seu animo dimissam retinere, Mariam conjugem tuam.* Ubi iterum B. Virgo appellatur simpliciter conjux. Et rursus infra de Joseph dicitur: *accepit conjugem suam.* Quòd non dicitur de de sponsa de futuro. Denique non nisi propter matrimonium initum contingit, quòd Jesus putabatur filius Joseph Lucae 3. Ob idemque Joseph appellatur Pater Christi Lucae 2. Unde Aug. l. 1. de Nupt. c. 11. ait: *Propter fidei conjugium parentes Christi vocari ambo meruerunt, & non solum illa Mater, verum etiam ille Pater ejus, sicut conjux Matris ejus.* Adeoque pater non carne, sed conjugii copulatione inquit idem l. 2. de consensu Evangelist. c. 1. Multò tamen conjunctius, quàm vitricus vocetur pater filiorum suæ uxoris, quia nempe in illo ipso conjugio citra ejusdem injuriam Christus virtute Spiritus sancti de Virgine natus est; adeoque erat proles Joseph tamquam nata ex propria uxore veluti carne sua, & proprio fundo. Etsi insuper vulgi opinione putaretur filius à Joseph genitus.

Et quidem verosimilius est, quod post Chrysostomum docet Trelmannus, Lansenius, Suarez, Vasquez, Sylvius & alii passim, jam ante incarnationem Deiparæ, fuisse solemniter traductam in domum sponsi, eique cohabitasse, ut indicat illud Matth. 1. *Voluit occultè dimittere eam*; utique jam ad se & ad domum assumptam. Idem quoque conficit ratio: quia aliàs non fuisset satis prospectum famæ B. Virginis: si quidem conceptio prolis in domo mariti supponitur maritalis, at extra domum viri haberi solet suspecta.

Con-

26. Inter B. Virginem & Josepham intercessit ante incarnationem verum matrimonium. Probatur ex scriptura.

Jesus falsè putabatur filius à Joseph genitus, vere tamen dicebatur hic pater Christi, & quidem conjunctius, quàm vitricus, quàm vitricus uxoris.

27. B. Virgo ante conceptionem prolis erat traducta in domum sponsi.

Exponitur quia dicitur illud ad cor. 1. Antequam conveirent.

24. Item illud: Non cognoscere eam donec peperit.

Joseph mansit semper virgo.

25. Christus est primogenitus, & simul unigenitus.

Fratres Christi more Scripturæ appellantur consanguinei seu propinqui.

Congruentia in initio matrimonii.

Congruentia porro in initio matrimonii est multiplex. Inter ceteras sunt hæc. Tum ut confuleretur samæ B. Virginis, ipsiusque Christi, ne scilicet putaretur genitus ex fornicatione vel adulterio. Tum ut B. Virgo haberet Josephum custodem & testem suæ puritatis, solatium, item in necessitatibus corporalibus decens subsidium, ac filii nutritium. Tum ut præsignaretur in Virgine, sponsa, & Christi matre, Ecclesia, quæ est simul virgo, sponsa Christi ac mater fecunda.

Auctoritates in speciem opposita solum excludunt matrimonium consummatum.

28. *Votum virginitatis ab ineunte ætate emissum non obstat sponsalibus de præsentis potius quam de futuro.*

Modus concordandi illud cum utriusque.

Tuis votum absolutum gratiam ante desponsationem.

Virginitas in lege veteri non fuit illicita neque probroja.

Dum autem nonnulli Patres indicant Iosephum fuisse penè maritum, Mariam futuram conjugem &c. significant solum intercessisse matrimonium ratum sine copula conjugali.

Nec obstat, quòd B. Virgo emiserit votum castitatis, idque, juxta S. Augustinum, D. Bonaventuram, Scotum & alios communiter contra paucos, etiam antè desponsationem. Immo credibiliter ab ineunte ætate, cum Virgo virginum nullis cedere debeat virginibus, quarum variæ penè infantes virginitatem Domino consecrarunt. Hoc equidem (dico) non obstat: nam si ei non contravenit per sponsalia de futuro (quæ saltem negari non possunt intercessisse) consequenter nec contravenit per sponsalia de præsentis. Ratio autem utriusque est, sive quòd Joseph edoctus de voto addiderit se virginitati servanda non obstiturum, vel quòd etiam per pactum præviè fuerit exclusa obligatio copulæ similitumque actuum conjugalium; sive quòd saltem non habuerit B. Virgo propositum copulam admittendi, utpote edocta per divinam inspirationem sponsum virginitati suæ non nociturum.

Votum porro Deiparæ fuit absolutum, etiam ante desponsationem; veluti perfectius ipsam Deo consecrans, & perfectius ceteris præbens exemplum. Aliunde etiam nil obstat.

Neque erat virginitas in veteri Lege illicita aut probroja, ut tradunt Patres, Hieronymus lib. 1. contra Iovinianum c. 13. Damascenus & alii. Quare eam coluerunt Elias, Eliseus, Jeremias, Daniel cum sociis. Quàmquam juxta Bedam, Bernardum & alios Patres ac Doctores Deipara omnium prima virginitatem vovisse putetur; sic ut in hoc quoque verificetur, quod canit Ecclesia. *Sola sine exemplo placuisti Domino nostro Iesu Christo.* Nimirum congruebat tantam perfectionem primò obtingere Regine Virginum. Saltem de alio nemine ipsam antecedente simile quid legitur. Quod autem Deuteronomio 7. dicitur: *Non erit apud te sterilis*, etiam respicit pecora: adeòque continet non præceptum, sed fecunditatis (quæ sanè præcipi directè nequit) promissionem. Præterea sterilitas est pœna, Virginitas vero virtus.

QUESTIO II.

De Conceptione, Nativitate & Infantia Christi.

EXPLICATA desponsatione Matris Virginis, ordo suadet, ut de purissima prolis conceptione post aliquantam cohabitationem subsequatur ceterisque consequentibus aliquid dicamus.

§. I.

De Conceptione Christi.

CONCEPTIO Christi non est facta statim atque Angelus dixit: *Dominus tecum*; quod proinde non rectè quidam sic accipiunt, q. d. Dominus tecum per incarnationem; nisi (quod credibile est) loquantur de ea mox futura. Quàmvis & hoc minùs placeat, eò quòd potius videatur angelus significare, quòd in præsentis erat Dominus cum ea, per singularem scilicet favorem, unde ortum habeat illa, quam præmiserat in salutatione, plenitudo gratiæ. Alioquin constat adhuc postea dixisse Angelum in futuro: *Ecce concipies &c.* Et Virginem interrogasse: *Quomodo fiet*; Angelum dein respondisse, *Spiritus superveniet in te &c.* Lucas quoque c. 2. testatur, quòd nomen Jesu *vocatum est ab Angelo, priusquam in utero conciperetur* quæ tempore hujus legationis, qua annuntiabat Incarnationem: patet autem Angelum adhuc postquam dixisset *Dominus tecum*, dixisse *vocabis nomen eius Iesum*; adeoque illud similiter præcessisse incarnationem.

Proinde conceptio Christi non contigit, nisi simul atque B. Virgo consensum præstitit, dicens: *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum.* Qui quidem consensus in hoc felici foedere ex parte Virginis de congruo exigebatur. Ideoque *neq. mora* (inquit, *Ang. serm. 18. de Sanctis*) *reversetur nuntius, & virginali thalamum ingreditur Christus.*

In hac porro castissima conceptione sine viri omnique libidinis interventu, Spiritus sanctus ex purissimis sanguinibus B. Virginis in instanti formavit & organizavit in utero virgineo carnem Christi, B. Virginem instar ceterarum matrum concurrente. Nam in primis ut Christus homo non solum existimaretur, sed verè esset factus ex semine David secundum carnem, urhabet Apostolus ad Rom. 1. non satis erat quòd Joseph ita esset ex David, sed insuper debebat caro ipsius Christi formari ex carne descendente ex David, scilicet ex carne B. Virginis. Ideoque Christus est etiam filius Abraham ipsiusque Adæ, scilicet secundum originem & corpulentam substantiam, non tamen secundum seminalem rationem; sicut caro ceterorum hominum.